

**UCHWAŁA NR II/9/2024
RADY MIEJSKIEJ W TOSZKU**

z dnia 28 maja 2024 r.

w sprawie przyjęcia do wiadomości sprawozdania merytoryczno - finansowego z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Toszku za 2023 rok wraz z potrzebami w zakresie pomocy społecznej

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) oraz art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.)

**Rada Miejska w Toszku
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do wiadomości sprawozdanie merytoryczno - finansowe z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Toszku za 2023 rok wraz z potrzebami w zakresie pomocy społecznej, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Toszka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej w Toszku**

Rafał Kucharczyk

Załącznik do uchwały Nr II/9/2024
Rady Miejskiej w Toszku
z dnia 28 maja 2024 r.

**SPRAWOZDANIE
MERYTORYCZNO – FINANSOWE Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W TOSZKU WRAZ Z POTRZEBAMI
W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE TOSZEK
ZA 2023 ROK**

Opracował
Zespół Ośrodka Pomocy Społecznej w Toszku

Toszek, kwiecień 2024

PODSTAWY PRAWNE DZIAŁALNOŚCI JEDNOSTKI

ZEWNĘTRZNE AKTY PRAWNE

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku jest jednostką organizacyjną Gminy Toszek powołaną Uchwałą XII/38/90 z dnia 27.02.1990r. w celu wykonywania zadań własnych i zleconych z zakresu pomocy społecznej.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku realizuje swoje zadania w szczególności na podstawie:
 - 1) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609);
 - 2) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.);
 - 3) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.);
 - 4) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.);
 - 5) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 390 z późn. zm.);
 - 6) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993 z późn. zm.);
 - 7) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.);
 - 8) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177);
 - 9) ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
 - 10) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
 - 11) ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 735 z późn. zm.) wraz z rozporządzeniem Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2447);
 - 12) ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 810 z późn. zm.);
 - 13) ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r. poz. 246);
 - 14) ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923).
 - 15) ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1335);
 - 16) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1385 z późn. zm.);
 - 17) ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167 z późn. zm.);
 - 18) ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1630)
 - 19) ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1772 z późn. zm.)
 - 20) ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 759 z późn. zm.)
- 15) Przepisów wykonawczych do obowiązujących ustaw,
- 16) Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej

WEWNĘTRZNE AKTY PRAWNE

1. Przy załatwianiu spraw stosuje się postanowienia Kodeksu Postępowania Administracyjnego chyba, że przepisy szczegółowe stanowią inaczej.
2. Czynności biurowe i kancelaryjne regulowane są postanowieniami instrukcji kancelaryjnej wraz z jednolitym rzeczowym wykazem akt.
3. Obieg i przechowywanie wszelkich dokumentów reguluje instrukcja w tej sprawie.
4. Dokumentację opisującą przyjęte w Ośrodku zasady rachunkowości wprowadzono Polityką Rachunkowości Ośrodka Pomocy Społecznej w Toszku.
5. Sprawy pracownicze uregulowane są w:
 - 1) Ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U z 2022 r. poz. 530),
 - 2) Ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465),
 - 3) Następujących dokumentach Ośrodka Pomocy Społecznej w Toszku:
 - a. Regulaminie Pracy,
 - b. Regulaminie Wynagradzania,
 - c. Regulaminie Gospodarowania Środkami ZFŚS,
 - d. Regulaminie Naboru na wolne Stanowiska Urzędnicze w tym Kierownicze,
 - e. Regulaminie Okresowej Oceny Pracowników,
 - f. Regulaminie Przeprowadzania Służby Przygotowawczej,
 - g. Instrukcji Polityki Bezpieczeństwa Informacji w OPS Toszek,
 - h. Kodeksie Równego Traktowania Kobiet i Mężczyzn w OPS Toszek,

STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Ośrodek Pomocy Społecznej – Podstawy prawne działalności

Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku jest jednostką organizacyjną Gminy Toszek powołaną Uchwałą XII/38/90 z dnia 27 lutego 1990r. w celu wykonywania zadań własnych i zleconych z zakresu pomocy społecznej.

OBIEG DOKUMENTÓW W OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W TOSZKU

Dbłość o prawidłowy i sprawny obieg dokumentów oraz właściwą selekcję informacji należy do zadań Sekretariatu.

Ewidencja korespondencji przez Sekretariat

DZIAŁANIA SEKRETARIATU

Do zadań Sekretariatu należy:

1. W zakresie obsługi kancelaryjnej
 - 1) prowadzenie rejestracji dokumentów wpływających i wypływających, prowadzenie obsługi pocztowej;
 - 1) prowadzenie punktu informacyjnego, w tym kierowanie interesantów do odpowiednich komórek organizacyjnych;
 - 2) prowadzenie dystrybucji materiałów informacyjnych na terenie Ośrodka;
 - 3) wydawanie przesyłek awizowanych;
 - 4) wydawanie i rozliczanie biletów komunikacji miejskiej na cele służbowe;
 - 5) prowadzenie rozdziału prasy;
 - 6) zapewnienie właściwego obiegu korespondencji zgodnie z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi;
 - 7) nadzór nad prawidłowym stosowaniem instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt;
 - 8) obsługa sekretariatu Dyrektora, w tym prowadzenie kalendarzy spotkań;
 - 9) prowadzenie książki kontroli;
 - 10) prowadzenie zapisów klientów do Dyrektora oraz dla potrzeb udzielanych porad prawnych
 - 11) zapewnienie obsługi spotkań Dyrektora i właściwa koordynacja działań w tym zakresie;
 - 12) obsługa i monitorowanie elektronicznej platformy usług administracji publicznej ePUAP.
2. W zakresie organizacji i sprawozdawczości:
 - 1) przygotowywanie projektów wewnętrznych aktów prawnych dotyczących organizacji Ośrodka;
 - 1) przygotowywanie projektów zarządzeń Dyrektora;
 - 2) opracowywanie pism okólnych, poleceń służbowych itp.;
 - 3) prowadzenie rejestrów dokumentów wymienionych w pkt 1-3;
 - 4) udostępnianie w elektronicznym rejestrze aktów prawnych wydawanych przez dyrektora oraz bieżące informowanie kierowników komórek organizacyjnych oraz samodzielnych stanowisk o konieczności zapoznania się z ich treścią;
 - 5) wystawianie upoważnień i pełnomocnictw udzielanych przez Dyrektora na merytoryczny wniosek kierownika komórki organizacyjnej, a także występowanie o upoważnienia i pełnomocnictwa do Burmistrza Miasta oraz prowadzenie odpowiednich rejestrów;
 - 6) prowadzenie rejestrów uchwał Rady Miejskiej w Toszku dotyczących działalności

Ośrodka;

- 7) prowadzenie rejestru pieczętów Ośrodka i pracowników oraz wydawanie i kasowanie nieaktualnych;
- 8) prowadzenie korespondencji Dyrektora oraz koordynacja czynności w tym zakresie;
- 9) prowadzenie rejestru skarg i wniosków, przekazywanie ich właściwym komórkom organizacyjnym do merytorycznego rozpatrzenia oraz nadzór nad terminowym załatwianiem spraw;
- 10) prowadzenie ewidencji i nadzór nad terminową odpowiedzią na interpelacje i zapytania radnych oraz wnioski zgłaszane przez komisje Rady Miejskiej;
- 11) monitorowanie procesu legislacyjnego projektów uchwał kierowanych przez Ośrodek pod obrady Rady Miejskiej;
- 12) weryfikacja informacji przygotowanych przez komórki organizacyjne i przekazywanie do biura prasowego Urzędu Miasta oraz mediów;
- 13) koordynowanie spraw związanych z organizacją i zapewnieniem obsługi kontroli zewnętrznych prowadzonych w Ośrodku;
- 14) koordynowanie, we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi, prac związanych z terminową odpowiedzią na temat wykonania zaleceń wydanych po przeprowadzonych kontrolach zewnętrznych;
- 15) sporządzenie, na podstawie materiałów źródłowych opracowanych w komórkach organizacyjnych, corocznego sprawozdania z działalności Ośrodka wraz ze wskazaniem potrzeb w zakresie zadań pomocy społecznej;
- 16) sporządzenie raportu o stanie miasta w oparciu o dane z poszczególnych komórek organizacyjnych i współpraca w tym zakresie z miejskimi jednostkami organizacyjnymi;
- 17) koordynowanie prac związanych ze statystyką oraz sprawozdawczością Ośrodka, z wyłączeniem sprawozdawczości budżetowej i finansowej;
- 18) prowadzenie rejestru faktur, płatności Ośrodka oraz współpraca z Centrum Usług Wspólnych.

ZESPÓŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ

ZADANIA ZESPOŁU POMOCY ŚRODOWISKOWEJ

1.W zakresie kierowania do domów pomocy społecznej i innych placówek

- 1) prowadzenie spraw związanych z kierowaniem osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej
 - a) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w celu ustalenia sytuacji socjalno-bytowej osób ubiegających się o skierowanie do domów pomocy społecznej,
- 1) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych u osób zobowiązanych do wnoszenia odpłatności oraz przygotowanie projektów umów w tym zakresie,
- 2) nadzór nad realizacją umów dotyczących opłat ponoszonych przez bliskich za pobyt w domu pomocy społecznej osób skierowanych tam przez gminę Bytom oraz prowadzenie rejestru umów,
- 3) prowadzenie list osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej oraz rejestru osób kierowanych do domów pomocy społecznej,
- 4) wprowadzanie do systemu informatycznego danych zawartych w wywiadach środowiskowych osób kierowanych do domów pomocy społecznej przez inne gminy;

2.W zakresie odpłatności:

- 1) współpraca z Urzędem Miejskim w Toszku oraz komornikami, w zakresie koniecznym do skutecznego prowadzenia egzekucji;
- 2) prowadzenie postępowań w zakresie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki

zdrowotnej w trybie art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

3.W zakresie realizacji świadczeń

- 1) udzielanie klientom informacji z zakresu spraw realizowanych w zespole;
- 1) prowadzenie spraw związanych ze sprawianiem pogrzebów w tym rozliczeń z podmiotami świadczącymi usługi w tym zakresie;
- 2) kontrola nad właściwą realizacją usług opiekuńczych zgodnie z decyzjami oraz umowami zawieranymi z podmiotami świadczącymi usługi opiekuńcze na rzecz klientów Ośrodka oraz dokonywanie rozliczeń w tym zakresie;
- 3) wydawanie na prośbę klientów zaświadczeń dotyczących form, wysokości i okresu otrzymywanej pomocy;
- 4) sporządzanie sprawozdań, raportów, informacji i meldunków dotyczących udzielanej pomocy;
- 5) bieżąca współpraca z właściwym terenowo oddziałem i inspektorem ZUS;

Do zadań pracownika socjalnego należy:

1. przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w celu ustalenia sytuacji socjalno-bytowej klientów oraz sporządzania pełnej diagnozy społecznej każdego rozezanego środowiska, a także kompletowanie związanej z postępowaniem dokumentacji;
2. przyjmowanie wniosków oraz udzielanie informacji klientom ubiegającym się o wsparcie z zakresu pomocy społecznej;
3. wydawanie opinii na zlecenie organów upoważnionych do występowania o ich sporządzenie (w szczególności: sądów, policji, prokuratury);
4. organizowanie i prowadzenie pracy socjalnej skierowanej na pomoc klientom we wzmocnieniu lub odzyskaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, tworzenie warunków temu sprzyjających i stałe poszukiwanie nowych form pracy socjalnej;
5. zawieranie i realizacja kontraktów socjalnych;
6. zawieranie i realizacja indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz kierowanie osób bezdomnych do odpowiednich placówek;
7. opracowywanie oraz realizacja projektów socjalnych;
8. podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacjach tego wymagających ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci, ofiar przemocy, osób chorych i niepełnosprawnych, chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo oraz osób bezdomnych;
9. realizacja procedury Niebieskie Karty;
10. podejmowanie działań w celu zapobiegania marginalizacji klientów oraz przeciwdziałania negatywnym zjawiskom w środowisku lokalnym;
11. pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych;
12. opracowywanie i realizowanie projektów, programów oraz porozumień mających na celu rozwiązywanie problemów społecznych;
13. dokonywanie analiz i oceny zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;

ZADANIA ZREALIZOWANE

PRACA SOCJALNA

Najważniejszą działalnością Ośrodka Pomocy Społecznej w Toszku jest praca socjalna, która ma na celu pomóc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do pełnego funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi (art. 6 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej).

W 2023 r objęto **122** rodzin tą formą wsparcia. W pracy socjalnej z osobami i rodzinami zagrożonymi wykluczeniem społecznym były wykorzystane następujące narzędzia: **WYWIAD ŚRODOWISKOWY**

Rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzany jest przez pracownika socjalnego w celu ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin, aby na podstawie uzyskanej wiedzy można było przyznać pomoc. Na podstawie przeprowadzonego wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy i oceny sytuacji danej osoby lub rodziny i formułuje wnioski, stanowiące podstawę planowania pomocy.

Wywiad przeprowadza się w terminie 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie udzielenia pomocy. W sprawach niecierpiących zwłoki, wymagających pilnej interwencji ośrodka pomocy społecznej lub powiatowego centrum pomocy rodzinie, wywiad przeprowadza się w terminie do 2 dni od dnia otrzymania wiadomości o potrzebie przyznania świadczenia.

Pracownik socjalny ma obowiązek sprawdzenia każdego zgłoszenia o konieczności udzielenia pomocy; może również wszcząć postępowanie udzielenia pomocy z urzędu. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny albo w miejscu ich pobytu. Przeprowadzenie wywiadu środowiskowego jest konieczne dla przyznania świadczenia pomocy społecznej. Odmowa przeprowadzenia wywiadu środowiskowego powoduje, że nie jest możliwe określenie sytuacji rodziny lub osoby, a tym samym, nie ma możliwości przyznania pomocy.

W 2023 r. pracownicy socjalni przeprowadzili **370 wywiadów środowiskowych** dotyczących przyznania pomocy w formie pracy socjalnej, świadczeń pieniężnych lub rzeczowych z pomocy społecznej oraz **187 wizyty monitorujące**, których celem była wyłącznie praca socjalna z klientami Ośrodka. Ponadto pracownicy socjalni przeprowadzili **17 wywiadów środowiskowych i alimentacyjnych** na żądanie innych jednostek.

KONTRAKT SOCJALNY

Ma charakter pisemnej umowy pomiędzy pracownikiem socjalnym a rodziną lub osobą ubiegającą się o pomoc. Kontrakt określa zobowiązania i uprawnienia obu stron. Do wykonania pewnych działań w oznaczonym terminie zobowiązują się zarówno osoba korzystająca ze świadczeń, jak i pracownik socjalny.

W 2023 r. spisano **11 kontraktów socjalne**, w których 13 osób zobowiązano do podjęcia działań zmierzających do poprawy sytuacji życiowej.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej podejmowano następujące działania:

- ✓ nawiązanie kontaktu z rodziną spokrewnioną
- ✓ kierowanie klientów do specjalistów (prawnik, psycholog)
- ✓ pomoc osobom przez ukierunkowanie do odpowiednich instytucji
- ✓ skierowanie wniosku do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny
- ✓ sporządzenie wniosku wraz z kontraktem socjalnym o objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny
- ✓ utrzymywanie ścisłej współpracy z kuratorami, częste odwiedziny w rodzinach objętych nadzorem kuratorskim
- ✓ pomoc osobom w uzyskaniu pracy
- ✓ pomoc w wypełnieniu różnego rodzaju wniosków i pism urzędowych m.in.: wnioski o orzeczenie stopnia niepełnosprawności, wnioski o zasiłek rodzinny, wnioski o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego lub alimentacyjnego, wnioski o dodatek mieszkaniowy, wnioski do komornika, redagowanie pism do ZUS, Urzędu Skarbowego, Urzędu Gminy itp.

- ✓ współpraca z placówkami oświatowymi, pedagogiem szkolnym w zakresie uzyskania informacji o małoletnich dzieciach
- ✓ stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy odnośnie aktualnych ofert pracy i szkoleń, a także uzyskania potwierdzeń pisemnych rejestracji osób
- ✓ kierowanie klientów do udziału w pracach społecznie użytecznych
- ✓ pomocy w skompletowaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania renty lub emerytury z ZUS
- ✓ kierowanie osób o ustalenie stopnia niepełnosprawności do Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gliwicach
- ✓ stała współpraca z placówkami służby zdrowia
- ✓ udzielenie poradnictwa jako pomocy klientom w samodzielnym rozwiązywaniu problemów
- ✓ uświadomienie klientom skutków choroby alkoholowej i motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego
- ✓ kierowanie osób dotkniętych problemem alkoholowym oraz członków ich rodzin do udziału w terapii odwykowej w Szpitalu Psychiatrycznym w Toszku (rozmowa z terapeutą uzależnień, udział w mityngach AA)

Klient pomocy społecznej jest zobowiązany do współpracy z pracownikiem socjalnym. Brak współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej, odmowa zawarcia kontraktu socjalnego, niedotrzymanie jego postanowień, nieuzasadniona odmowa podjęcia zatrudnienia przez osobę bezrobotną lub nieuzasadniona odmowa podjęcia leczenia odwykowego w zakładzie lecznictwa odwykowego przez osobę uzależnioną mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymanie świadczeń z pomocy społecznej (art. 11 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku zatrudnia 4 pracowników socjalnych i spełnia ustawowy wymóg ilości zatrudnionych pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby mieszkańców gminy, tj. 1 pracownik socjalny na 50 rodzin lub osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej).

W 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku objął wsparciem finansowym i rzeczowym **125 rodzin i osób** samotnie gospodarujących.

Pracownicy socjalni oprócz pracy z rodzinami i osobami samotnie gospodarującymi realizowali również inne zadania.

ZESPÓŁ USŁUG I PROGRAMÓW CELOWYCH

ZADANIA ZESPOŁU USŁUG I PROGRAMÓW CELOWYCH

1. wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących skierowań, umieszczeń i odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej
2. prowadzenie spraw związanych z ponoszeniem odpłatności za pobyt mieszkańców skierowanych przez gminę Toszek do domu pomocy społecznej, w tym sporządzanie list wypłat,
3. prowadzenie ewidencji rachunków, not i faktur dotyczących odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej,
4. wydawanie decyzji w sprawach dotyczących korzystania przez klientów z usług świadczonych przez ośrodki wsparcia, a także prowadzenie rejestrów osób korzystających z pomocy tych ośrodków;
5. wydawanie decyzji w sprawach dotyczących skierowania do mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a także prowadzenie rejestrów osób korzystających

- z tej formy pomocy;
6. przygotowywanie projektów upomnień i tytułów wykonawczych w zakresie zadań realizowanych przez Ośrodek,
 7. bieżące analizowanie zestawień zadłużeń i nadpłat
 8. przygotowywanie informacji o należnościach, które w najbliższym czasie mogą być przedawnione oraz o należnościach przedawnionych, w celu dokonania ich odpisu;
 9. wydawanie decyzji administracyjnych i postanowień w oparciu o ustalenia zawarte w wywiadach środowiskowych;
 10. przygotowywanie list wypłat, zleceń oraz kontrola ich zgodności z przyjętymi do realizacji decyzjami;
 11. rozliczanie wydatków poniesionych przez Ośrodek na rzecz mieszkańców innych gmin oraz wydatków z tytułu udzielonych świadczeń przez inne ośrodki na rzecz mieszkańców Toszka
 12. finansowanie i rozliczanie świadczeń udzielonych w formie dożywiania uczniów w szkołach i dzieci w przedszkolach
 13. dochodzenie zwrotu świadczeń nienależnie pobranych, w tym sporządzanie upomnień i tytułów wykonawczych;
 14. opracowywanie do organów wyższego stopnia odwołań od decyzji i zażaleń na postanowienia oraz prowadzenie ewidencji w tym zakresie;
 15. przygotowywanie wzorów decyzji, umów, projektów zarządzeń i uchwał
 16. sporządzanie informacji na temat zaangażowania środków finansowych w zakresie realizowanych zadań.
 17. nadzór nad przygotowaniem i wydawaniem decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej;
 18. sporządzanie list wypłat i weryfikacja terminowej wypłaty świadczeń;
 19. przygotowywanie zapotrzebowania i sprawozdań na środki finansowe w zakresie zadań własnych i zleconych;
 20. przygotowywanie projektów pism w zakresie działalności Ośrodka;
 21. przygotowywanie projektów odpowiedzi na pisma kierowanych do Ośrodka w sprawach objętych jego działalnością statutową;
 22. kontrola merytoryczna przygotowywanej dokumentacji;
 23. dokonywanie analizy wydatkowanych środków finansowych
 24. przygotowywanie sprawozdań merytoryczno – analitycznych w zakresie zadań realizowanych przez Ośrodek ;
 25. dokonywanie kontroli merytorycznej dokumentów;
 26. przygotowywanie wykazów danych;
 27. prowadzenie ewidencji kopii dokumentów;
 28. prowadzenie ewidencji i rozliczeń pomocy rzeczowej, usług, posiłków dla dzieci;
 29. prowadzenie ewidencji osób kierowanych do domów pomocy społecznej i innych placówek;
 30. wydawanie zaświadczeń;
 31. realizacja prac społecznie użytecznych ;
 32. realizacja i wdrażanie zadań z zakresu Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie , Gminnego Programu Wspierania Rodziny;
 33. opracowywanie programów profilaktycznych;
 34. opracowywanie i nadzór nad realizacją indywidualnych planów pracy z dziećmi , młodzieżą oraz osobami starszymi i niepełnosprawnymi;
 35. pozyskiwanie środków zewnętrznych;

36. inicjowanie pomysłów w zakresie wdrażania nowatorskich programów profilaktycznych i pomocowych ;
37. współpraca z pozostałymi Zespołami i samodzielnymi stanowiskami , w zakresie niezbędnym do realizacji zadań;
38. ustalania planów urlopów i wyznaczanie zastępstw;
39. realizacja innych zadań zleconych przez Dyrektora.

ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ

ZADANIA ZLECONE – mają charakter obligatoryjny. Ośrodek na ich realizację otrzymuje środki z budżetu państwa. Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku w 2023 r. realizował następujące zadania zleczone :

Wynagrodzenia dla opiekuna prawnego

Zgodnie z art. 36 pkt. 1 lit. h ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej w ramach zadań zleconych wypłaca świadczenie w formie wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd. W roku 2023 OPS w Toszku realizował wypłatę wynagrodzenia dla jednego opiekuna prawnego nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną na podstawie postanowienia sądu rejonowego w wys. 680,00 zł kwartalnie. Łączna kwota wydatkowanych środków wyniosła **2 720,00 zł.**

ZADANIA WŁASNE – zadania o charakterze obligatoryjnym lub fakultatywnym. Na ich realizację środki pochodzą z budżetu państwa i są przekazywane w formie dotacji lub pochodzą z budżetu gminy Toszek. Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku w 2022 r. realizował następujące zadania własne :

A) Zasiłek stały

W myśl art. 37 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej zasiłek stały przysługuje pełnoletniej **osobie samotnie gospodarującej** niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. Zgodnie z art. 37 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 zasiłek stały ustala się w wysokości - w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że kwota zasiłku stałego nie może być wyższa niż 719,00 zł, oraz nie może być niższa niż 30,00 zł miesięcznie. W myśl art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej zasiłek stały przysługuje pełnoletniej **osobie pozostającej w rodzinie** niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Zgodnie z art. 37 ust. 2 pkt 2 i ust. 3 zasiłek stały ustala się w wysokości - w przypadku osoby w rodzinie - różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie, z tym, że kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30,00 zł miesięcznie. Na mocy art. 9 ust.1 pkt 25 ustawy o ubezpieczeniu NFZ obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej nie podlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Obowiązek ten obejmuje okres od dnia przyznania zasiłku do dnia utraty prawa do zasiłku.

W roku 2023 zasiłki stałe wypłacono łącznie **28 osobom**, z tego:

- 26 osobom samotnie gospodarującym,
- 3 osobom pozostającym w rodzinie.

Łączna kwota wydatkowanych świadczeń w 2023 r. wyniosła **152 296,47 zł.**

Składki na ubezpieczenie zdrowotne od wypłacanych zasiłków stałych w 2023 r. wyniosły

13 382,45 zł.

B) zasiłek okresowy

W myśl art. 38 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na:

- długotrwałą chorobę,
- niepełnosprawność,
- bezrobocie
- możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego

Wysokość zasiłku okresowego ustala się w wysokości różnicy między kryterium osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowym rodziny a jej dochodem. Minimalna wysokość zasiłku okresowego w 2023r. wynosiła 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby/rodziny a jej dochodem. Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20,00 zł miesięcznie.

W roku 2023 zasiłki okresowe wypłacono łącznie **49 rodzinom**, w tym:

- ze względu na długotrwałą chorobę - 13 rodzinom
- ze względu na niepełnosprawność - 10 rodzinie
- ze względu na możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego - 0
- ze względu na bezrobocie - 28 rodzinom
- inne - 7

Łączna kwota wydatkowanych świadczeń w 2023 r. wyniosła : **104 190,70 zł**

C) Zasiłek celowy

Zasiłek celowy wypłacany jest w celu zaspokojenia niezbędnej (konkretnej) potrzeby bytowej. Zasiłek może być przeznaczony na pokrycie części lub całości kosztów związanych z zakupem: żywności, leków, leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobne remonty i naprawy w mieszkaniu, a także pokryciem kosztów pogrzebu lub w formie biletów kredytowych itp. Zasiłek może być przyznany w formie pieniężnej lub rzeczowej.

W 2023 r. z tej formy pomocy skorzystało **12 rodzin**. Wydatkowano kwotę w wysokości **13 976,00 zł**, głównie na częściowe pokrycie kosztów zakupu leków oraz pokrycie szkód powstałych w wyniku zdarzenia losowego.

D) Rządowy Program „Posilek w szkole i w domu”

Adresatem Rządowego Programu są osoby i rodziny, w których oprócz dysfunkcji, dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej tj.: dla osoby samotnie gospodarującej 1 552,00 zł i dla rodziny 1 200,00 zł na osobę w rodzinie. Zadanie to jest w 60% dotowane z budżetu państwa. Łącznie na realizację zadania wydatkowano **73 545,00 zł**, z czego 40% kosztów tj. **35 945,00 zł** poniosła Gmina Toszek;

Pomoc przyznawana była w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz obiadów dla dzieci w placówkach oświatowych. W 2023 r. z tej formy wsparcia skorzystało 56 rodzin.

E) Usługi opiekuńcze

Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej

pozbawione. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Od dnia 1 stycznia 2013 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku realizuje usługi opiekuńcze. W 2023 r. z usług opiekuńczych korzystało **54 osoby**.

Łącznie koszt usług opiekuńczych (zgodnie z wydanymi decyzjami) w 2023 r. wynosił **66 084,00 zł** za **5 027 godzin** usług opiekuńczych. Maksymalna wysokość odpłatności za usługi opiekuńcze wynosiła w 2023 r. **30,00 zł** oraz **50,00 zł** za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych

Zadanie jest w części lub całości odpłatne przez osoby objęte tą formą wsparcia. Odpłatność podopiecznego uzależniona jest od wysokości jego dochodu oraz od sposobu prowadzenia gospodarstwa domowego – samodzielnego lub z rodziną.

Usługi opiekuńcze były świadczone przez 6 opiekunek osób starszych zatrudnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku.

F) Sprawienie pogrzebu

Gmina ma obowiązek dokonać pochówku zmarłego wyłącznie w sytuacji, gdy nie może tego obowiązku wykonać rodzina. W 2023 r. wykonano **5 zleceń** pochówku, na kwotę **15 174,00 zł**. Usługa pogrzebowa jest realizowana przez Firmę Iwan Usługi Pogrzebowe zgodnie z zawartą umową.

G) Odpłatność za Domy Pomocy Społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 61 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej do ponoszenia odpłatności za pobyt w DPS zobowiązani są w kolejności:

- **mieszkaniec domu**, w wysokości 70% swoich dochodów,
- **małżonek, zstępni** (dzieci i wnuki) **przed wstępnymi** (rodzicami i dziadkami) – zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
- **gmina** w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w DPS, a opłatami wnoszonymi przez osoby (mieszkańca, małżonka, zstępnych, wstępnych).

W przypadku osoby samotnie gospodarującej, zobowiązana jest ona do dofinansowania pobytu w DPS swojego członka rodziny, jeżeli jej dochód jest wyższy niż 300 % kryterium dochodowego tj. $776,00 \text{ zł} \times 300 \% = 2\,328,00 \text{ zł}$. Natomiast osoba gospodarująca w rodzinie, obowiązana jest do dofinansowania pobytu w DPS swojego członka rodziny, jeżeli dochód jest wyższy niż 300 % kryterium dochodowego tj. $600,00 \text{ zł} \times 300 \% = 1\,800,00 \text{ zł}$ na osobę w rodzinie.

W 2023 r. w różnego typu domach pomocy społecznej przebywało **25 osób** z terenu gminy Toszek. W 2023 r. wydano 5 decyzji kierujących do Domów Pomocy Społecznej.

W 2023 r. gmina wydatkowała na ten cel kwotę w wysokości **741 439,49 zł**.

PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

W 2023r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zakresie organizacji prac społecznie użytecznych. Prace społecznie użyteczne w roku 2023 były realizowane w okresie od 1 marca do 30 października 2023 r.

11 osób bezrobotnych uprawnionych do wykonywania prac społecznie użytecznych

pracowało w sołectwach na terenie gminy Toszek oraz NZOZ CARITAS Diecezji Gliwickiej Stacja Opieki w Toszku, Ośrodku Pomocy Społecznej w Toszku oraz Centrum Kultury „Zamek w Toszku”. Przepracowano łącznie 2 910 godzin.

Koszt 1 godziny pracy – 9,50 zł i 10,90 zł od VI.2023 r. Środki przeznaczone na wynagrodzenie dla pracowników pochodziły w 40% ze środków gminy a w 60% ze środków Funduszu Pracy. Łącznie świadczenia dla ww. osób wyniosły: **29 311,00 zł**, ze środków gminy Toszek – **11 724,40 zł**, z Funduszu Pracy – **17 586,60 zł**.

ASYSTENT RODZINY

Asystent rodziny to według ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2024 r. poz. 177) osoba, która przydzielana jest rodzinie, gdy ta napotkała trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Pracuje bezpośrednio w miejscu zamieszkania klienta lub w miejscu przez niego wskazanym, przyczyniając się do poprawy sytuacji problemowej w zakresie socjalnym, psychologicznym, wychowawczym. Dzięki takiej współpracy, klient może zwiększyć swoją aktywność społeczną, być lepiej zmotywowanym do podejmowania działań zawodowych oraz wszystkich innych prowadzących do poprawy sytuacji życiowej własnej oraz jego rodziny.

W 2023 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku zatrudniał 2 asystentów rodziny na podstawie umowy o pracę. Zadania asystenta rodziny realizowane są w zadaniowym systemie czasu pracy. Pozwala to na zapewnienie klientowi kompleksowej pomocy bez względu na dni i godziny funkcjonowania tutaj. Ośrodka. Dotychczasowe doświadczenie pokazuje, iż sytuacje kryzysowe zazwyczaj mają miejsce w godzinach popołudniowych lub w weekendy. Dzięki takiemu rozwiązaniu, asystent rodziny jest dostępny wtedy, gdy klient tego najbardziej potrzebuje.

W 2023 roku na terenie Gminy Toszek, pomocą asystenta rodziny objętych zostało 16 rodzin. Są to środowiska charakteryzujące się m. in. dysfunkcjami w spełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, brakiem zaradności życiowej, uzależnieniami, bezrobociem, wieloma zobowiązaniami finansowymi, problemami zdrowotnymi, w tym psychicznymi.

Wśród działań, jakie podjął asystent, możemy wyróżnić: pomoc w znalezieniu punktów świadczących pomoc specjalistyczną w formie konsultacji, poradnictwa, mediacji lub terapii, utrzymywanie stałego kontaktu z klientem, towarzyszenie mu w codziennym funkcjonowaniu. Ponadto, udzielanie wsparcia w sytuacjach tego wymagających oraz interweniowanie, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie klienta lub jego rodziny. Asystent rodziny zobligowany jest także do utrzymywania kontaktu z instytucjami zaangażowanymi w sprawy podopiecznych, w tym z Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, sądami, pracownikami socjalnymi itp. Tak więc pracę asystenta rodziny można podzielić na dwa obszary zadaniowe. Pierwszym jest bezpośredni kontakt z rodziną w jej miejscu zamieszkania lub w innym miejscu wskazanym przez klienta. Drugim natomiast jest szeroko zakrojona współpraca asystenta z osobami i instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodziny. Do pracy asystenta poza rozmowami z klientami należy więc także praca w środowisku otaczającym swoim zasięgiem poszczególnych członków rodzin, np. pracowników socjalnych, pedagogów, nauczycieli, dzielnicowych, prokuratorów itd.

Według wspomnianej wcześniej ustawy, „do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;

- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną”.¹

ZESPÓŁ DS. ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Do zadań Zespołu ds. Świadczeń Rodzinnych należy:

1. obsługa osób ubiegających się o świadczenia rodzinne, a w szczególności:

- 1) prowadzenie postępowań związanych z ustalaniem uprawnień do: świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, zasiłków dla opiekunów oraz świadczenia jednorazowego wynikającego z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- 2) prowadzenie postępowań w związku ze zmianą sytuacji rodzinnej i finansowej klientów;
- 3) prowadzenie postępowań zmierzających do zwrotu należności publicznoprawnych, w tym:
 - a) wydawanie decyzji ustalającej nienależnie pobrane świadczenia rodzinne i zobowiązującej do zwrot nienależnie pobranych świadczeń;
 - a) prowadzenie postępowań w związku z zastosowaniem dopuszczalnych ulg w postaci umorzenia lub odroczenia płatności oraz spłaty ratalnej należności;

2. obsługa osób w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a w szczególności

- 1) prowadzenie postępowań związanych z ustalaniem uprawnień do świadczeń

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2024 poz. 177)

z funduszu alimentacyjnego;

- 1) prowadzenie postępowań w związku ze zmianą sytuacji rodzinnej i finansowej klientów;
- 2) prowadzenie postępowań zmierzających do zwrotu należności publiczno-prawnych, w tym wydawanie decyzji żądającej zwrotu nienależnie pobranych świadczeń alimentacyjnych oraz postępowań w związku ze stosowaniem ulg;
- 3) sporządzanie adnotacji o powstaniu i wysokości należności cywilnoprawnych z tytułu świadczeń alimentacyjnych;
- 4) przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego i odbieranie oświadczenia majątkowego od dłużników alimentacyjnych, aktywizacja zawodowa, itp.;
- 5) wydawanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 6) kierowanie wniosków do prokuratury o ściganie za przestępstwo niealimentacji określone w kodeksie karnym;
- 7) kierowanie wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego;
- 8) podejmowanie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w ramach sądowej egzekucji świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, w tym wszczynanie lub przyłączanie się do postępowań prowadzonych przez komorników sądowych oraz ustalanie aktualnego miejsca pobytu dłużnika alimentacyjnego;
- 9) prowadzenie postępowań związanych z zastosowaniem ulg w spłacie należności przez dłużnika alimentacyjnego (raty, umorzenia, odroczenia);
- 10) przekazywanie danych o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do biur informacji gospodarczej;

Świadczenia rodzinne przyznawane są na wniosek uprawnionych osób na podstawie obowiązującej od 1 maja 2004 roku ustawy o świadczeniach rodzinnych, która była wielokrotnie nowelizowana i zmieniana.

Wnioski składa się w urzędzie gminy lub miasta ze względu na miejsce zamieszkania osób uprawnionych.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- a) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- b) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- c) zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a ustawy;
- d) świadczenia wypłacane przez gminy na podstawie art. 22b ustawy,
- e) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne,
- f) świadczenie rodzicielskie.

Zasiłek rodzinny zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka.

Od dnia 01.11.2015 r. zasiłek rodzinny przysługuje rodzinom, w których dochód netto w przeliczeniu na osobę nie przekracza 674 zł lub 764 zł (w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym).

Do zasiłku rodzinnego, w zależności od indywidualnej sytuacji rodziny, zgodnie z art. 8 ustawy, przysługują dodatki z tytułu:

- a) urodzenia dziecka;
- b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
- c) samotnego wychowywania dziecka;
- d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej;

- e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
- f) rozpoczęcia roku szkolnego;
- g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Podstawą przyznania powyższych dodatków jest posiadanie prawa do zasiłku rodzinnego.

Z wnioskiem o zasiłek rodzinny mogą wystąpić rodzice, jeden z rodziców, prawny lub faktyczny opiekun dziecka (musi wystąpić do sądu z wnioskiem o przysposobienie dziecka).

O przyznanie zasiłku może zwrócić się także pełnoletnia osoba ucząca się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia 24 roku życia (jeśli spełnia kryterium dochodowe oraz ma zasądzone alimenty od rodziców lub rodzice nie żyją).

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia,
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia,
- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny nie przysługuje, jeżeli:

- a) dziecko lub osoba ucząca się pozostają w związku małżeńskim;
- b) dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie (dom pomocy społecznej, placówka opiekuńczo-wychowawcza, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy oraz szkoła wojskowa lub inna szkołę, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie) albo w pieczy zastępczej;
- c) osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie;
- d) pełnoletnie dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko;
- d) osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone, na rzecz dziecka od jego rodzica, świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, chyba, że:
 - rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje,
 - ojciec dziecka jest nieznany,
 - powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,
 - sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka,
 - dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach,
- e) członkowi rodziny przysługuje na dziecko zasiłek rodzinny za granicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Wysokość zasiłku rodzinnego w roku 2022 wynosiła miesięcznie:

- 95 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 124 zł na dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 135 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia,

Okres zasiłkowy trwa od dnia 1 listopada do 31 października następnego roku

kalendarzowego. Prawo do świadczeń rodzinnych ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego lub do miesiąca, w którym uprawnione dziecko kończy 18 /21/ 24 lata lub do miesiąca ukończenia nauki w szkole przez pełnoletnie dziecko.

Wstrzymanie wypłaty następuje również w sytuacji gdy osoba pobierająca świadczenia odmówiła lub nie udzieliła w wyznaczonym terminie wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych, a także jeżeli przez kolejne trzy miesiące nie podejmuje świadczeń.

Osoba ubiegająca się o zasiłek rodzinny do wniosku dołącza dokumenty określone w przepisach, a ponieważ każda sprawa rozpatrywana jest indywidualnie, w zależności od sytuacji rodzinnej i dochodowej danej rodziny, do rozpatrzenia wniosku mogą być niezbędne również inne dokumenty poza określonymi w przepisach. Ponadto organ właściwy ustalający prawo do świadczeń rodzinnych jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną danych niezbędnych do rozpatrzenia wniosku zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W roku 2023 w gminie Toszek zasiłki rodzinne wraz z dodatkami pobierało ok. 69 rodzin, którym z tego tytułu wypłacono kwotę **317 548,80 zł.**

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje ojcu lub matce dziecka, a także opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922,00 zł.

Wniosek o wypłatę zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia urodzenia dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobieniem, nie później niż do ukończenia przez dziecko 18. roku życia.

Wnioski złożone po tym terminie pozostaną bez rozpoznania.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu, co należy potwierdzić zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Przepisu tego nie stosuje się do osób będących prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także do osób, które dziecko przysposobiły.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka wynosi 1000 zł.

W roku 2023 w gminie Toszek wypłacono jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka 36 wnioskodawcom na łączną kwotę **37 000,00 zł.**

W oparciu o art 22a ustawy o świadczeniach rodzinnych, rada gminy w drodze uchwały może przyznać zamieszkałym na terenie jej działania osobom jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, a w oparciu o art. 22b tejże ustawy, również inne świadczenia niż określone w ustawie, jednakże na terenie gminy Toszek takich uchwał nie podjęto.

Świadczenia opiekuńcze

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia;
- osobie, która ukończyła 75 rok życia.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje:

- osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie;
- osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego;
- jeżeli członkom rodziny przysługują za granicą świadczenia na pokrycie wydatków związanych z pielęgnacją tych osób, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego od dnia 01.11.2019 r. wynosi 215,84 zł miesięcznie.

Zasiłek przyznaje się na czas orzeczonej niepełnosprawności (jeśli orzeczenie wydano na stałe zasiłek przyznaje się do miesiąca ukończenia 75 lat) lub z tytułu ukończenia 75 roku życia w przypadku gdy osoba nie nabyła uprawnień do renty i emerytury oraz do dodatku pielęgnacyjnego - na czas nieokreślony, licząc od pierwszego dnia miesiąca w którym złożono wniosek.

W roku 2023 w gminie Toszek wypłacono zasiłki pielęgnacyjne w łącznej kwocie **432 759,20 zł**.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 z późn. zm.) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Przyznanie specjalnego zasiłku opiekuńczego uzależnione jest od dochodu i przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty określonej w art. 5 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych (764,00 zł).

Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego wynosi 620 zł miesięcznie.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługujący za niepełne miesiące kalendarzowe ustala się, dzieląc kwotę świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.

Specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje, jeżeli:

1) osoba sprawująca opiekę:

a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,

- b) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna,
- d) legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, w rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;
- 3) na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;
- 4) na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub prawo do zasiłku dla opiekuna,
- 5) na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

W roku 2023 w gminie Toszek nie wypłacono świadczenia tytułem specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- a) matce albo ojcu,
- b) opiekunowi faktycznemu dziecka,
- c) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- d) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności,

- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,

Osobie innej niż spokrewniona w pierwszym stopniu, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy nie ma osoby spokrewnionej w pierwszym stopniu albo gdy osoba ta nie jest w stanie sprawować opieki, o której mowa wyżej.

Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli:

- a) osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego lub ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna,
- b) osoba wymagająca opieki:

- pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;
- c) na osobę sprawującą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub prawo do zasiłku dla opiekuna ;
- d) na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Kwota świadczenia pielęgnacyjnego podlega corocznej waloryzacji od dnia 1 stycznia 2023 r. wynosi 2 458,00 zł.

Kwotę świadczenia pielęgnacyjnego przysługującego za niepełne miesiące kalendarzowe ustala się, dzieląc kwotę świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.

Przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego nie jest uzależnione od dochodu.

Ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego następuje na podstawie złożonego wniosku wraz z kompletem dokumentów określonych w obowiązujących przepisach.

W roku 2023 w gminie Toszek wypłacona została łączna kwota **1 235 179,50 zł**.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy organ właściwy opłaca **składki emerytalne i rentowe oraz zdrowotne**.

W roku 2023 w gminie Toszek opłacono składki w łącznej wysokości **249 320,51 zł**.

Świadczenie rodzicielskie

Od 1 stycznia 2016 roku zmianą ustawy o świadczeniach rodzinnych wprowadzone zostało świadczenie rodzicielskie przysługujące osobom, które nie mają prawa do zasiłku macierzyńskiego lub świadczenia pokrewnego przysługującego z tytułu urodzenia dziecka.

Świadczenie to przysługuje matce albo ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka, rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, a także osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje od dnia urodzenia dziecka, objęcia dziecka opieką lub przysposobienia dziecka przez okres 52 tygodni w przypadku jednego dziecka, 65 tygodni w przypadku dwojga dzieci, 67 tygodni w przypadku trojga dzieci, 69 tygodni w przypadku czworga dzieci oraz 71 tygodni w przypadku pięciorga i więcej dzieci.

Wysokość świadczenia rodzicielskiego wynosi 1000,00 zł miesięcznie. W przypadku

urodzenia dziecka przez kobietę posiadającą prawo do zasiłku dla bezrobotnych, wysokość przyznanego świadczenia rodzicielskiego jest pomniejszana o kwotę przysługującego zasiłku dla bezrobotnych.

Świadczenie przysługujące za niepełne miesiące ustala się dzieląc kwotę świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje.

Należną kwotę świadczenia zaokrągla się do 10 groszy w górę.

W 2023 r. tytułem świadczenia rodzicielskiego wypłacono łącznie kwotę **140 816,00 zł**.

Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych prowadzone jest na wniosek strony i kończy się wydaniem decyzji administracyjnej w terminie 30 dni od daty złożenia poprawnie wypełnionego wniosku oraz zgromadzenia kompletu dokumentów.

Od decyzji przysługuje stronie prawo wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach w terminie 14 dni od daty jej otrzymania. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Toszku. Odwołanie nie podlega opłacie skarbowej.

Fundusz alimentacyjny

Rodzice, posiadający ustalone na drodze sądowej (ugoda, wyrok) alimenty na dziecko, niejednokrotnie mają znaczne trudności z wyegzekwowaniem ustalonych sum pieniężnych od drugiego rodzica. Z pomocą w takiej sytuacji w pierwszym rzędzie może przyjść komornik sądowy, który jest powołany między innymi w celu egzekwowania treści wyroków sądowych. Niestety, praktyka pokazuje, że narzędzia prawne, jakimi dysponuje komornik mają bardzo ograniczoną skuteczność. Jeśli komornik nie jest w stanie wyegzekwować **całości** należnych alimentów (zarówno zaległych jak i bieżących) w okresie dwóch kolejnych miesięcy, mówimy o tzw. bezskuteczności egzekucji. W takiej sytuacji istnieje możliwość otrzymania **świadczeń z funduszu alimentacyjnego**. Świadczenia te można otrzymać pod warunkiem, że dochód w rodzinie nie przekraczał kwoty **900,00 zł** na osobę. Uprawnionymi do otrzymywania świadczeń z funduszu alimentacyjnego są:

- dzieci do ukończenia **18** roku życia;
- osoby w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 25 roku życia – jeśli uczą się w szkole lub szkole wyższej;
- osoby z orzecznym znacznym stopniem niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują do wysokości zasądzonych alimentów, jednak nie więcej niż 500 zł miesięcznie na każdą z osób uprawnionych.

Świadczenia zasadniczo przyznaje się na tzw. okres świadczeniowy, trwający od października danego roku do końca września roku następnego. W przypadku złożenia wniosku po październiku – prawo do świadczeń z funduszu przyznaje się począwszy od miesiąca złożenia prawidłowo wypełnionego wniosku wraz z kompletem dokumentacji, do końca trwającego okresu świadczeniowego.

Nie mogą otrzymać świadczeń z funduszu osoby, które:

- zostały umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej,
- zawarły związek małżeński.

W gminie Toszek ustalaniem uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku, działając w tym zakresie z upoważnienia Burmistrza Toszka.

W siedzibie Ośrodka dostępne są formularze wniosków stosowane przy ustalaniu uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Oprócz prawidłowo wypełnionego

wniosku, podstawowymi załącznikami są:

- oryginał ugody lub prawomocnego wyroku sądowego zasądzającego alimenty na rzecz osób uprawnionych lub ugody zawartej przed mediatorem (dopuszczalna jest kopia dokumentu potwierdzona za zgodność z oryginałem przez uprawniony do tego organ, np. komornika lub notariusza);
 - zaświadczenie komornika o bezskuteczności postępowania egzekucyjnego;
 - oświadczenie o wysokości dochodów z działalności gospodarczej;
 - zaświadczenie lub oświadczenie o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły lub szkoły wyższej;
 - oświadczenie o wysokości dochodów nieopodatkowanych i wielkości gospodarstwa rolnego.
- Ponieważ każda sprawa rozpatrywana jest indywidualnie, w zależności od sytuacji rodzinnej i dochodowej danej rodziny, mogą być również niezbędne inne dokumenty (poza wskazanymi wyżej).

Wniosek z załącznikami składać można w Ośrodku Pomocy Społecznej w Toszku osobiście w godzinach pracy OPS, drogą elektroniczną lub przesłać za pośrednictwem Poczty.

Podstawa prawna: ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1993)

W 2023 r. wypłacono **169** świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę **68 150,53 zł**.

Dłużnicy alimentacyjni zwrócili z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego kwotę **55 592,36 zł**.

Za Życiem

Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin.

Jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód.

Aby uzyskać jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł należy złożyć wniosek w Ośrodku Pomocy Społecznej wraz z;

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie położnictwa I ginekologii, perinatologii lub neonatologii.
- Zaświadczenie wydane przez lekarza lub położną potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

Jednorazowe świadczenie nie przysługuje, jeżeli:

- dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej albo w domu pomocy społecznej zapewniającym nieodpłatnie pełne utrzymanie,
- jeżeli na dziecko przysługuje jednorazowe świadczenie lub świadczenie o charakterze podobnym do jednorazowego świadczenia za granicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronnej umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
- jednorazowe świadczenie nie przysługuje również w przypadku martwego dziecka.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

W 2023 r. nie wypłacono ww. świadczeń.

Dodatek mieszkaniowy

Od dnia 1 kwietnia 2019 r. Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie w zakresie przyznawania i wypłacania dodatków mieszkaniowych, które w oparciu o ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2021 z późn. zm.), jest zadaniem własnym gminy.

Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na wniosek osoby uprawnionej po spełnieniu trzech wymogów zawartych w ustawie tj. **posiadanie tytułu prawnego** do zajmowanego lokalu, posiadanie odpowiedniej wysokości **średniego miesięcznego dochodu** na osobę w rodzinie w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku oraz zajmowanie lokalu o określonej ustawą **powierzchni**.

Ryczałt na zakup opału:

Jeżeli osobie przysługuje dodatek, a w jej mieszkaniu nie ma centralnego ogrzewania, ciepłej wody, lub gazu przewodowego z zewnętrznego źródła – to wówczas przysługuje jej ryczałt na zakup opału, stanowiący część dodatku mieszkaniowego.

Wypłata dodatku mieszkaniowego:

- Dodatek przyznaje się na okres sześć miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku
- Dodatek mieszkaniowy wpływa na konto administracji domu i pomniejsza w ten sposób należność osoby, starającej się o pomoc.
- W przypadku właścicieli domów jednorodzinnych dodatek wypłacany jest osobie starającej się o dodatek, bezpośrednio.
- Ryczałt na opał może być wypłacany bezpośrednio osobie, starającej się o dodatek.

Co powoduje wstrzymanie dodatku:

Jeżeli osoba, której przyznano dodatek, nie opłaca na bieżąco czynszu za lokal, to wypłata dodatku jest wstrzymywana do czasu pokrycia zaległości. Decyzja o przyznaniu dodatku wygasa, jeżeli zaległości nie zostaną pokryte w ciągu trzech miesięcy od dnia wydania decyzji wstrzymującej.

W roku 2023 wysokość wypłaconych dodatków mieszkaniowych wyniosła ogółem **61 166,00 zł**.

Dodatek energetyczny

Od dnia 1 kwietnia 2019 r. Ośrodek Pomocy Społecznej, realizuje zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej, w zakresie przyznawania i wypłacania dodatków energetycznych. Świadczenie to ma na celu pokrycie z funduszy publicznych (rządowych) części opłat za energię elektryczną, do której uiszczenia zobowiązana jest osoba uprawniona do otrzymywania dodatku. Przedmiotowy dodatek nie jest jednak zapomogą bądź innym świadczeniem o charakterze uznaniowym.

Zasady i tryb przyznawania, a także wypłacania zryczałtowanych dodatków energetycznych oraz właściwość organów w tych sprawach, reguluje ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 755 z późn. zm.)

Komu przysługuje dodatek energetyczny?

Dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej.

Przez odbiorcę wrażliwego energii elektrycznej należy rozumieć osobę:

- której przyznano dodatek mieszkaniowy;
- która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym;
- która zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Ile wynosi dodatek energetyczny?

Do 30 kwietnia każdego roku minister właściwy do spraw gospodarki ogłasza w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", wysokość dodatku energetycznego na kolejne 12 miesięcy, biorąc pod uwagę środki przewidziane na ten cel w ustawie budżetowej.

Osoba ubiegająca się o zryczałtowany dodatek energetyczny musi spełniać następujące warunki:

Dodatek energetyczny przysługuje osobie, która spełnia łącznie następujące warunki:

- posiada ustalone prawo do dodatku mieszkaniowego;
- jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej;
- zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Aby ubiegać się o zryczałtowany dodatek energetyczny należy złożyć wniosek wraz z wymaganymi dokumentami.

W roku 2023 nie wypłacono dodatku energetycznego.

W 2023 r. odnośnie **świadczenia wychowawczego**, Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku prowadził jedynie sprawy nienależnie pobranych świadczeń oraz realizował wypłaty świadczeń z poprzednich okresów świadczeniowych na podstawie decyzji ŚUW Katowice. Łącznie w 2023 r. wypłacono świadczeń wychowawczych na kwotę 19 500,00 zł.

DODATKOWE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ ZESPÓŁ DS. ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka.

Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje także dzieciom:

- w wieku do 18. roku życia,

- w wieku do 25. roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności,

ale tylko w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniających powyższe warunki.

Należy pamiętać, że prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny nie przysługuje rodzicowi, którego sąd pozbawił władzy rodzicielskiej lub któremu sąd ograniczył władzę rodzicielską przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, chyba że sąd nie pozbawił go władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci, prawo to nie przysługuje również rodzicowi zastępczemu lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka, w przypadku gdy sąd orzekł o odebraniu im dzieci z uwagi na niewłaściwe sprawowanie pieczy zastępczej.

Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie.

Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, który jest:

1. osobą posiadającą obywatelstwo polskie, mającą miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2. cudzoziemcem mającym miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielony w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 oraz art. 186 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2020 r. poz. 35, 2023, 2320 i 2369 oraz z 2021 r. poz. 159), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkuje z członkami rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
3. mającym miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom jego rodziny w rozumieniu art. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz.U. z 2019 r. poz. 293, z 2020 r. poz. 2023 i 2369 oraz z 2021 r. poz. 159), posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Aby otrzymać Kartę Dużej Rodziny należy złożyć wniosek w gminie odpowiadającej miejscu Twojego zamieszkania. Wykaz instytucji przyjmujących wnioski o przyznanie Karty Dużej Rodziny znajduje się pod treścią artykułu.

Wniosek można również złożyć elektronicznie, za pośrednictwem Platformy Informacyjno-Usługowej Emp@tia (empatia.mpips.gov.pl).

Kreator wniosku ułatwia złożenie wniosku i pilnuje, aby wszystkie wymagane pola zostały wypełnione.

Wniosek, w imieniu rodziny, może złożyć każdy pełnoletni jej członek. Jeśli któryś z członków rodziny mieszka w innej gminie, wniosek złoż dodatkowo w jego gminie, wymieniając wszystkich członków rodziny, ale zaznaczając „nie wnoszę o przyznanie Karty Dużej Rodziny”.

Sprawdź, czy Twoja gmina oferuje też lokalną Kartę Dużej Rodziny, która zapewnia dodatkowe zniżki, oferowane dla mieszkańców danej gminy. Karty Dużej Rodziny w formie tradycyjnej dostarczane będą do gminy w terminie 30 dni od daty wpłynięcia do podmiotu, który drukuje Karty Dużej Rodziny, zestawu danych niezbędnych do personalizacji Kart objętych zamówieniem, pod warunkiem, że liczba Kart wysyłanych do danej gminy będzie

wynosiła co najmniej 15 sztuk. W przypadku gdy liczba zamówień z danej gminy będzie mniejsza niż 15, wysyłka będzie realizowana nie dłużej niż przez kolejne 30 dni.

Karta elektroniczna w aplikacji mObywatel jest dostępna dla wszystkich posiadaczy aktywnej Karty, niezależnie czy Karta jest w postaci tradycyjnej, elektronicznej, czy obu. Jeżeli nie masz jeszcze Karty i składasz wniosek o jej przyznanie, to Karta w mObywatelu będzie dostępna po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku.

Wydanie Karty Dużej Rodziny jest bezpłatne.

Natomiast opłatę w wysokości 15 zł ponosi się za duplikat, a 10 zł wynosi domówienie tradycyjnej formy Karty.

Opłaty wnoszą się do gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej.

Na jaki czas można uzyskać KDR?

- rodzice - na całe życie,
- dzieci - do ukończenia 18 lat,
- dzieci, które dalej uczą się w szkole lub studiują:
 - do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego, w którym planowane jest ukończenie nauki zgodnie z oświadczeniem o planowanym terminie ukończenia nauki w danej placówce – gdy dziecko uczy się w szkole,
 - do dnia 30 września roku, w którym jest planowane ukończenie nauki zgodnie z oświadczeniem o planowanym terminie ukończenia nauki w danej placówce – gdy dziecko uczy się w szkole wyższej.
- dzieci niepełnosprawne - na czas obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności.
- Karta przyznawana jest dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, nie dłużej niż do ukończenia 18 r.ż.
- Cudzoziemcom, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy o Karcie Dużej Rodziny Karta jest przyznawana odpowiednio na okres wynikający z dokumentu potwierdzającego prawo do zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na pobyt stały przyznaje się Kartę na taki okres, jaki przysługiwałby obywatelowi Rzeczypospolitej Polskiej (w szczególności dotyczy do rodziców, którzy dostają Kartę bezterminowo).

W 2023 r. wydano 304 Karty Dużej Rodziny dla mieszkańców gminy Toszek.

Program „Czyste Powietrze” - zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego:

Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie podwyższonego poziomu dofinansowania do wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej do dnia złożenia wniosku powinna uzyskać od wójta, burmistrza lub prezydenta miasta (zgodnie z miejscem jej zamieszkania) zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego.

Wydanie zaświadczenia następuje na żądanie osoby fizycznej.

Wymagane dokumenty:

1. wniosek o wydanie zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego,
2. dokumenty stwierdzające wysokość dochodu osób w gospodarstwie domowym, w tym odpowiednio:
 - oświadczenia wnioskodawcy o dochodach członków rodziny osiągniętych w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, innych niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych

w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e, art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (część III wniosku),

3. w indywidualnych przypadkach inne dokumenty i oświadczenia niezbędne do ustalenia wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego

W przypadku osób posiadających gospodarstwo rolne

oświadczenie o wielkości gospodarstwa rolnego wyrażonej w hektarach przeliczeniowych ogólnej powierzchni w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy (część IV wniosku) lub zaświadczenie właściwego organu gminy albo nakaz płatniczy.

W 2023 r. wydano **43** zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY W GMINIE TOSZEK

Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) powołano tzw. zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ta sama ustawa określa przemoc w rodzinie jako pojedyncze lub powtarzające się umyślne działanie lub też zaniechanie, które narusza prawa lub dobra osobiste członków rodziny. Ustawodawca w szczególności ma tu na myśli zagrożenie utraty życia lub zdrowia, naruszenie godności i nietykalności fizycznej oraz wolności – także seksualnej.

Działania te bowiem powodują szkody zdrowotne, jak również wywołują cierpienie i krzywdy moralne osób, wobec których przemoc jest stosowana.

Ośrodek Pomocy Społecznej – zgodnie z ustawą – zapewnia obsługę techniczną Zespołu. Polega ona głównie na udostępnianiu pomieszczeń, materiałów biurowych, możliwości korzystania z Internetu, usług pocztowych itd.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta i Gminy Toszek wchodzi przedstawiciele następujących jednostek, instytucji oraz organizacji:

- 1) przedstawiciel Ośrodka Pomocy Społecznej w Toszku;
- 2) przedstawiciel Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Toszku
- 3) przedstawiciel Policji
- 4) przedstawiciel oświaty
- 5) przedstawiciel ochrony zdrowia
- 6) przedstawiciel organizacji pozarządowych
- 7) 2 przedstawicieli kuratorów sądowych - ds. karnych oraz rodzinnych i nieletnich

Pomieszczenia, o których wspomniano, potrzebne są w celu umożliwienia spotkań członków Zespołu lub grup roboczych, które Zespół powołuje po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta”. Dokument ten wypełniany jest przez policjanta, pracownika socjalnego, pedagoga, pielęgniarkę, lekarza itd. w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej w rodzinie klienta czy podopiecznego. Spisanie formularza „Niebieska Karta” jest wypełnieniem obowiązku przedstawiciela instytucji, ale także obywatela, bowiem jest to zawiadomienie o prawdopodobieństwie popełnienia przestępstwa. Wobec czego, formularz „Niebieska Karta” może być sporządzony także bez zgody osoby, co do której istnieje prawdopodobieństwo, że doświadcza przemocy.

Wypełniony formularz przekazywany jest do Przewodniczącego, który po zapoznaniu się z jego treścią powołuje grupę diagnostyczno-pomocową lub pozostałych członków Zespołu do rozpatrzenia sprawy. Grupa diagnostyczno-pomocowa najczęściej składa się z dzielnicowego, pracownika socjalnego, przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych (jeśli w rodzinie występuje problem uzależnienia), oświaty (jeśli w rodzinie są uczące się dzieci), ochrony zdrowia, kuratora sądowego i innych osób działających w omawianym obszarze.

Grupa diagnostyczno-pomocowa spotyka się w celu wymiany posiadanych informacji o rodzinie, zaplanowania działań mogących poprawić problemową sytuację, motywowania poszczególnych jej członków do korzystnych dla nich działań, monitorowania sytuacji oraz reagowania w sytuacjach nieprzewidzianych.

Na kolejne spotkania grupy diagnostyczno-pomocowej zapraszane są osoby wobec których istnieje prawdopodobieństwo doświadczania przemocy domowej. W czasie tego spotkania wypełniane są dalsze części formularza „Niebieska Karta” oraz podejmowane są w porozumieniu z zaproszoną osobą, decyzje i plan działania na określony w protokole z posiedzenia grupy roboczej czas. Ponadto, członkowie grupy roboczej informują o punktach, w których można uzyskać pomoc w postaci wsparcia, terapii, schronienia itp. Następnie wzywana jest osoba co do której istnieje podejrzenie stosowania przemocy domowej. Z taką osobą przeprowadza się rozmowę informującą o konsekwencjach takiego zachowania oraz miejscach świadczących pomoc. Dalsza praca grupy roboczej uzależniona jest do tempa i postępów w działaniu oraz potrzeb zgłaszanych przez daną rodzinę.

Szczegółowy opis procedury postępowania w przypadku przemocy w rodzinie zawiera Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2011 Nr 209, poz. 1245). Zakres pracy Zespołu określa również Uchwała Nr LIX/2684/2023 Rady Miejskiej w Toszku z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Toszek.

Procedura postępowania w przypadku prawdopodobieństwa występowania przemocy w rodzinie.

Zadania w ramach grup diagnostyczno-pomocowych w 2023 r. realizowali przedstawiciele Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, Oświaty i Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Toszku oraz kuratorzy społeczni i zawodowi.

W ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Toszek w 2023 roku odbyły się:

- 6 posiedzenia członków Zespołu
- 25 posiedzeń grup roboczych.

Podczas każdego posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Toszek w 2023 roku omawiano przypadki rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz procedury postępowania poszczególnych instytucji w przypadku powzięcia takich informacji oraz przepisy dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady pracy osób wchodzących w skład grup roboczych.

W 2023 r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta i Gminy Toszek wpłynęło **10** wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” część A, założonych przez: Komisariat Policji w Pyskowicach i Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku.

W skład grup diagnostyczno-pomocowych wchodził:

- przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej,
- przedstawiciele Policji,
- przedstawiciele Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Oświaty,
- Kuratorów społecznych i zawodowych.

Grupa diagnostyczno-pomocowa w czasie swojej pracy, realizując procedurę „Niebieskie Karty” zaprasza na posiedzenie osobę, co do której istnieje podejrzenie, że doświadcza przemocy, a na kolejne – osobę podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinie. W sytuacji potwierdzenia otrzymanych informacji, proponuje się działania mające na celu ustanie przemocy w danej rodzinie. Jeśli te działania okazują się bezskuteczne, przekazuje się sprawę do rozpatrzenia Prokuraturze Rejonowej.

REALIZACJA W 2023 ROKU GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE TOSZEK NA LATA 2022-2025 ORAZ GMINNEGO PRAGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE TOSZEK NA LATA 2022-2026

a) Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W roku 2023 w skład Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodziło 5 członków. W tym czasie Komisja przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujących z 18 osobami nadużywającymi alkoholu.

b) Punkt Wsparcia Rodziny

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Toszek na lata 2022 - 2025, Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Toszek na lata 2022-2026, w 2023 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej w Toszku, mieszkańcy Gminy mogli bezpłatnie korzystać z konsultacji z certyfikowanym specjalistą terapii uzależnień oraz psychologiem. W roku sprawozdawczym, na spotkania z terapeutą leczenia uzależnień i psychologiem zgłosiły się osoby uzależnione od alkoholu, osoby doświadczające przemocy domowej oraz te, które znalazły się w sytuacji kryzysowej. Udzielono w 2023 r. **240 konsultacji** z terapeutą uzależnień **dla 21 osób** z terenu miasta i gminy Toszek oraz **58 osób** skorzystało z **448 porad** psychologicznych.

Również bezpłatnie mieszkańcy Gminy Toszek mogą korzystać z porad z radcą prawnym. W 2023 roku konsultacje odbywały się w środy. Wśród spraw, z jakimi zgłaszali się klienci znalazły się:

- sprawy o znęcanie się związane z nadużywaniem alkoholu
- sprawy dot. przemocy w rodzinie i naruszenia nietykalności cielesnej
- sprawy rozwodowe
- sprawy o alimenty
- sprawy o opiekę nad dzieckiem
- sprawy dot. ustalenia kontaktów z dziećmi
- sprawy spadkowe
- sprawy dot. uprawnień do kierowania pojazdem
- sprawy dot. obowiązku płacenia abonamentu
- sprawy dot. zadłużenia finansowego
- sprawy dot. egzekucji komorniczych
- sprawy o pomówienie
- sprawy dot. odpowiedzialności odszkodowawczej
- sprawy pracownicze
- sprawy o ustalenie ojcostwa i uznanie dziecka
- sprawy dot. renty rodzinnej i emerytury
- sprawy mieszkaniowe
- sprawy o podział majątku dorobkowego małżonków
- sprawy dot. umowy cywilno – prawnej
- sprawy o ubezwłasnowolnienie
- sprawy dot. odwołania od decyzji ZUS
- sprawy dot. uchylecia wyroków karnych, odpowiedzialności karnej
- sprawy dot. odebrania prawa jazdy

W ciągu 2023 roku zgłosiło się po poradę prawną **56 klientów**, łącznie udzielono **108 porad**.

c) Programy opiekuńczo – wychowawcze

Działania podejmowane w 2023r. przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2025 miały charakter profilaktyczny oraz wspierający aktywny udział dzieci, młodzieży a także osób starszy w życiu społecznym. Działania były skierowane do mieszkańców Gminy Toszek, obejmowały zarówno grupę dzieci i młodzieży, uczniów szkół podstawowych znajdujących się na terenie Gminy Toszek jak również grupę osób w wieku senioralnym. Na pisemne wnioski dyrektorów placówek oświatowych działających na terenie Gminy Toszek w czerwcu 2023 na ich terenie odbyły się zajęcia sportowe, w trakcie których również dystrybuowano ulotki profilaktyczne

związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom od środków psychoaktywnych, promujące zdrowy styl życia.

- współudział w organizacji wydarzenia pod nazwą „Bieg wsparcia dla osób z depresją” 25-26 luty 2023r.

Wydarzenie miało charakter profilaktyczny, jego celem było m.in. promowanie zdrowego stylu życia, ze szczególnym uwzględnieniem roli aktywności fizycznej w dbaniu o zdrowie psychiczne i fizyczne, kształtowanie u mieszkańców Gminy Toszek empatii, otwartości i gotowości do udzielania wsparcia i pomocy innym mieszkańcom, którzy znajdują się w trudnej sytuacji oraz integracja społeczności lokalnej, w tym przede wszystkim dzieci i młodzieży.,

- współudział w organizacji „Brewerii Toszeckich” 20.05.2023r.

Głównym celem imprezy była m.in. integracja mieszkańców Gminy Toszek, organizacja czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań, przeciwdziałanie wykluczeniu a tym samym wdrożenie profilaktyki przeciw uzależnieniom od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych, internetu, gier, telefonu. Wspólny aktywny udział dzieci i młodzieży z rodzicami, dziadkami miał także na celu integrację międzypokoleniową, pogłębianie więzi rodzinnych. Wszystkie działania miały na celu profilaktykę w zakresie przeciwdziałania zachowaniom ryzykownym wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy Toszek,

- udział w organizacji „III Festiwalu Modelarskiego Powiatu Gliwickiego” 10 – 11 czerwca 2023r.

W wydarzeniu wzięły udział dzieci i młodzież z Gminy Toszek. Priorytetem podjętego działania było m.in. promowanie zdrowego stylu życia poprzez uprawianie sportu, propagowanie zdrowego trybu życia wśród społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem roli aktywności fizycznej jako troski o zdrowie fizyczne i psychiczne, zapobieganie rozwojowi zagrożeń społecznych jakimi są uzależnienia zarówno od środków psychoaktywnych jak i uzależnienia behawioralne,

- współorganizacja festynu na terenie sołectwa Pniów 4.06.2023r.

W trakcie imprezy mieszkańcy Pniowa mieli możliwość pozyskać materiały promujące zdrowy styl życia, edukujące o zagrożeniach związanych z używaniem środków psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, akcja skierowana zwłaszcza do młodego pokolenia,

- współudział w Dniu Sportu organizowanym 2.06.2023r. w Szkole Podstawowej w Pniowie.

Zajęcia tego dnia skierowane do dzieci i młodzieży zawierały elementy o charakterze profilaktyki z zakresu uzależnień , w szczególności od alkoholu, narkotyków a także szeroko pojmowanego zagadnienia jakim jest cyberuzależnienie. Działanie to miało również przyczynić się do integracji dzieci i młodzieży, która przejawia coraz większe trudności w nawiązywaniu pozytywnych relacji rówieśniczych,

- organizacja 3.06.2023 na terenie CK Zamek w Toszku międzypokoleniowego spotkania mieszkańców Gminy Toszek wraz z elementami przeciwdziałania uzależnieniom (pogadanki, warsztaty, dystrybucja materiałów profilaktycznych),

- współorganizacja 6.06.2023r. II Olimpiady Przedszkolaka przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Toszku,

- współorganizowanie 17.06.2023r. wydarzenia pn „Bieg o złotą kaczkę”.

Inicjatywa była skierowana do mieszkańców z Gminy Toszek, w tym także osób z niepełnosprawnościami. Celem było m.in. propagowanie zdrowego stylu życia wśród lokalnej społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem roli aktywności fizycznej jako poprawy funkcjonowania zdrowia psychicznego, zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami, zapobieganie rozwojowi zagrożeń społecznych jakimi są szeroko pojmowane uzależnienia (psychoaktywne, behawioralne),

- warsztaty tapicerskie pn. „Mały Majster” organizowane 14.03.2023r. dla dzieci i młodzieży wraz z rodzicami,

- warsztaty cukiernicze pn „Mały Majster” organizowane 28.04.2023r. dla dzieci i młodzieży wraz z rodzicami,

- cykl warsztatów psychoedukacyjnych prowadzonych przez psychologa skierowanych do nauczycieli szkół z terenu Gminy Toszek a także do rodziców uczniów w następujących w miejscach i terminach:

„Rodzic nastolatka przyjaciel czy wróg”

Szkoła Podstawowa Nr 1 w Toszku: 24.03.2023 r., 31.03.2023 r., 21.04.2023 r.

Szkoła Podstawowa w Pniowie : 5.06.2023 r. i 12.06.2023 r.

„Depresja dziecka”

Szkoła Podstawowa w Pniowie: 27.11.2023 r.

- prelekcje prowadzone przez Tomasza Sobanię, mieszkańca Toszka, sportowca wraz z zajęciami sportowymi organizowane w szkołach na terenie Gminy Toszek - wrzesień 2023 r.

- dniu 1.12.2023r. około 165 dzieci, uczestników programu opiekuńczo – wychowawczego uczestniczyło w spotkaniu profilaktycznym,

- zajęcia świetlicowe organizowane w ramach programu opiekuńczo – wychowawczego,

- wakacyjne zajęcia świetlicowe organizowane dla dzieci z sołectw :

Sarnów, Kotliszowice, Ligota Toszecka: 24.07.2023 - 28.07.2023

Pniów, Płużniczka: 7.08.2023 – 11.08.2023

Kotulin, Paczyna: 21.08.2023 – 25.08.2023

Rodzaj działań prowadzonych w ramach programów opiekuńczo - wychowawczych reguluje Zarządzenie nr 43/JJ/2014 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Toszku z dnia 31.12.2014 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Programów opiekuńczo – wychowawczych na terenie Miasta i Gminy Toszek prowadzonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku.

Organizacja i sposób prowadzenia programów są zgodne z „Rekomendacjami Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2023 roku”.

d) program profilaktyczny dla seniorów

Do uczestnictwa w programie profilaktycznym dla seniorów zadeklarowało udział 209 seniorów z terenu miasta i gminy Toszek. W 2023 r. odbyły się spotkania dla seniorów z gminy Toszek wraz z prelekcjami dotyczącymi kwestii związanych z profilaktyką antyuzależnieniową. Spotkania odbyły się w dniach 25.04.2023 r., 12.06.2023 r., 24.11.2023 r. i 11.12.2024 r.

INNE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W TOSZKU W 2023 ROKU

Wsparcie dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy

Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł

Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę z przeznaczeniem na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe przysługujące:

- obywatelom Ukrainy, którzy wjechali legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od 24 lutego 2022 roku;
- zostali wpisani do rejestru PESEL;
- deklarują zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W 2023 r. z pomocy skorzystało **10 osób**. Wydatkowano łącznie na realizację zadania **3 000,00 zł** na wypłatę świadczeń oraz wydatkowano **60,00 zł** na obsługę zadania.

Pozostałe świadczenia pieniężne dla obywateli Ukrainy

Świadczenia	Liczba osób/rodzin	Liczba świadczeń	Wydatkowana kwota (zł)
Zasilek stały	0	0	0,00
Zasilek okresowy	5 rodziny	6	3 188,96
Obiady dla dzieci i młodzieży w palcówkach oświatowych	0	0	0,00
Zasilek rodzinny	9 rodzin	80	38 076,11
Zasilek pielęgnacyjny	2	13	9 936,00
Świadczenie pielęgnacyjne	1	11	24 334,19

POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest ustawowym obowiązkiem kierownika gminnego ośrodka pomocy społecznej, wynikającym z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej. Określono także potrzeby ośrodka mający istotny wpływ na rozwój funkcjonującego gminnego systemu pomocy społecznej.

Potrzeby Ośrodka Pomocy Społecznej w Toszku oprócz zabezpieczenia w zakresie realizacji świadczeń, wymagają również zabezpieczenia środków na płace dla pracowników ośrodka i bieżące utrzymanie, zarówno w ramach zadań zleconych jak i własnych w tym: również niezbędne okresowe naprawy, konserwacje i modernizację posiadanego już sprzętu, zakup materiałów, administrację i rozwój systemu informatycznego.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych, prowadzona na bieżąco przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców gminy korzystających z pomocy, dane przekazywane przez inne podmioty działające w systemie pomocy społecznej, a także analizy zasobów gminy w sferze socjalnej (kadrowych i instytucjonalnych).

W celu rozwijania funkcjonującego systemu pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku jako potrzeby wskazuje w szczególności:

- Systematyczne podnoszenia kompetencji pracowników pomocy społecznej w obszarze przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom dezorganizującym życie rodzinne poprzez zapewnienie środków finansowych na warsztaty i szkolenia,
- Zwiększenie środków na opłacenie kosztów pobytu w Domach Pomocy Społecznej osób skierowanych przez Gminę Toszek,
- Zwiększenie środków na finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

UZASADNIENIE

Przepis art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) obliguje dyrektora ośrodka pomocy społecznej, do przedłożenia radzie gminy corocznego sprawozdania z działalności ośrodka. Rada gminy podejmuje jedynie uchwałę o przyjęciu do wiadomości treści tego sprawozdania.

Wskazany obowiązek dyrektora, ma charakter jedynie informacyjny. Sprawozdanie jest podstawą przygotowania i wdrażania programów lokalnych z zakresu pomocy społecznej. Może również posłużyć do podejmowania innych rozstrzygnięć przez radę gminy, wpłynąć na treść stanowionych przez nią uchwał z zakresu pomocy społecznej oraz zmiany organizacyjne i personalne.